

Wrocław, wrzesień 2019r.

Rodzicielskie świadczenie uzupełniające

Monika Graba

ZUS

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

USTAWA O RODZIELSKIM ŚWIADCZENIU UZUPEŁNIAJĄCYM

**1 marca
2019 r.**

data wejścia w życie ustawy

Podstawa prawna:

- **Ustawa z dnia 31 stycznia 2019 r. o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym** - opublikowana w Dzienniku Ustaw z 18 lutego 2019 r. pod poz. 303

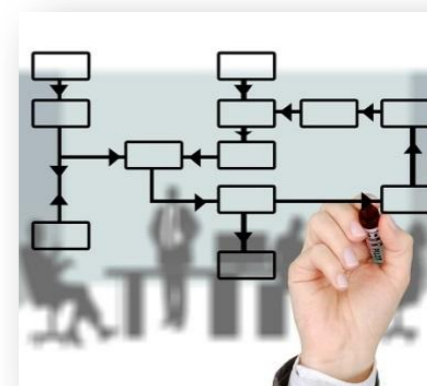

CEL ŚWIADCZENIA

 Zapewnienie niezbędnych środków utrzymania osobom, które zrezygnowały z zatrudnienia lub innej działalności zarobkowej albo ich nie podjęły ze względu na wychowywanie dzieci w rodzinach wielodzietnych.

 Podkreślenie ważnej z punktu widzenia kraju funkcji społecznej pełnionej przez rodziców związanej z wychowywaniem dzieci oraz docenienie trudu wychowawczego rodziców w rodzinach wielodzietnych, poprzez zapewnienie określonych środków, po osiągnięciu odpowiedniego wieku.

Rodzicielskie świadczenie uzupełniające jest świadczeniem nieskładkowym (pozaubezpieczeniowym) o specjalnym charakterze, finansowanym z budżetu państwa.

KRYTERIA PRZYZNANIA RSU

ŚWIADCZENIE MOŻE BYĆ PRYZNANE:

art.3

matce, która:

- ✓ urodziła i wychowała lub wychowała co najmniej czworo dzieci,
- ✓ osiągnęła wiek wynoszący co najmniej 60 lat,
- ✓ nie posiada dochodu zapewniającego niezbędne środki utrzymania.

ojcu, który:

- ✓ w przypadku śmierci matki dzieci albo porzucenia dzieci przez matkę lub w przypadku długotrwałego zaprzestania wychowywania dzieci przez matkę,- wychował co najmniej czworo dzieci,
- ✓ osiągnął wiek wynoszący co najmniej 65 lat,
- ✓ nie posiada dochodu zapewniającego niezbędne środki utrzymania.

DZIECKO

Przez **dziecko** ustawodawca rozumie dziecko własne lub współmałżonka lub dziecko przysposobione (art. 2 pkt 1 ustawy).

W rozumieniu art. 3 ust.1 pkt.1 **matką** może być kobieta, która nie jest matką biologiczną dziecka, ale wychowywała dziecko współmałżonka lub dziecko przysposobione.

POZOSTAŁE WARUNKI NIEZBĘDNE DO PRYZNANIA ŚWIADCZENIA, TO:

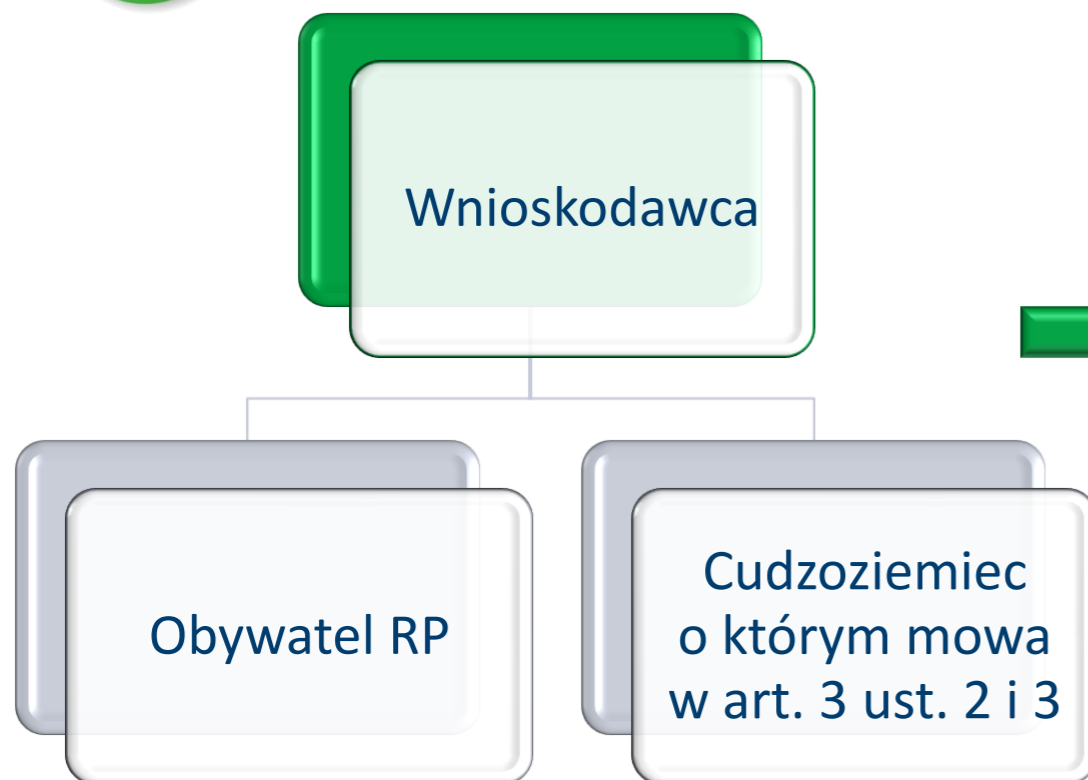
zamieszkiwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i posiadanie po ukończeniu 16 roku życia centrum interesów osobistych lub gospodarczych (ośrodek interesów życiowych), o którym mowa w przepisach podatkowych, na terytorium RP, przez okres co najmniej 10 lat,

posiadanie obywatelstwa Rzeczypospolitej Polskiej lub

posiadanie prawa pobytu lub prawa stałego pobytu na terytorium RP – dotyczy obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej lub

legalne przebywanie na terytorium RP - dotyczy cudzoziemców

POZOSTAŁE WARUNKI NIEZBĘDNE DO PRYZNANIA ŚWIADCZENIA, TO:

musi co najmniej przez 10 lat zamieszkiwać i posiadać ośrodek interesów życiowych na terenie Polski

Warunek zamieszkiwania na terenie Polski przez 10 lat zostanie spełniony jeżeli osoba ubiegająca się o świadczenie w okresie między 16 a 60 rokiem życia - kobieta lub 65 rokiem życia - mężczyzna wykaże, że łącznie przez 10 lat zamieszkiwała i w tym okresie miała centrum interesów osobistych lub gospodarczych (ośrodek interesów życiowych) na terenie RP.

Warunek zamieszkania na terytorium RP musi być spełniony także w trakcie pobierania świadczenia

DOCHÓD

Rodzicielskie świadczenie uzupełniające może być przyznane matce lub ojcu, jeśli nie posiada dochodu zapewniającego **niezbędne środki utrzymania**.

Niezbędne środki utrzymania

to pojęcie niedookreślone wprowadzone przez ustawodawcę w celu umożliwienia dokonania w ramach uznania administracyjnego oceny spełnienia przez wnioskodawcę wymaganych warunków.

Świadczenie nie przysługuje :

osobie uprawnionej do emerytury lub renty w wysokości co najmniej najniższej emerytury.

TYMCZASOWY ARESZT I ZAKŁAD KARNY

- Świadczenie nie przysługuje osobie, która jest tymczasowo aresztowana lub odbywa karę pozbawienia wolności

WNIOSEK O RSU

art.4

Rodzicielskie świadczenie uzupełniające może zostać przyznane przez Prezesa Zakładu wyłącznie na wniosek.

Wniosek może być złożony przez osobę uprawnioną (matkę albo ojca dzieci), przez pełnomocnika lub przedstawiciela ustawowego.

W razie złożenia wniosku przez pełnomocnika do wniosku powinno być przedłożone stosowne pełnomocnictwo. W przypadku złożenia wniosku przez przedstawiciela ustawowego np. opiekuna osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej do wniosku powinien być dołączony dokument poświadczający tę okoliczność np. orzeczenie Sądu o ustanowieniu opiekuna.

WNIOSEK O RSU

WNIOSEK O RSU POWINIEN ZAWIERAĆ:

- dane osoby, która ubiega się o świadczenie:
 - imię, nazwisko,
 - datę urodzenia,
 - numer PESEL albo jeśli nie nadano tego numeru, serię i numer dowodu osobistego lub numer paszportu,
 - adres miejsca zamieszkania,
 - adres miejsca pobytu lub ostatniego miejsca zamieszkania – w przypadku osoby nieposiadającej adresu miejsca zamieszkania,
 - adres do korespondencji, jeśli jest inny niż adres zamieszkania,
- żądanie wnioskodawcy, w którym wskazuje świadczenie, o jakie się ubiega,
- wskazanie sposobu wypłaty świadczenia wraz z podaniem odpowiednich danych niezbędnych do jego wypłaty,
- podpis wnioskodawcy lub jego przedstawiciela ustawowego bądź pełnomocnika.

WNIOSEK O RSU

Do wniosku wnioskodawca powinien dołączyć:

Akty urodzenia dzieci

Numery PESEL dzieci

**Oświadczenie o sytuacji osobistej, rodzinnej,
majątkowej i materialnej**

Na formularzu wg wzoru opracowanego
przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

**Oświadczenie o innych okolicznościach, których
ustalenie jest niezbędne do przyznania świadczenia**

**Inne dokumenty, które mogą mieć wpływ na
przyznanie świadczenia.**

1

2

3

4

5

OŚWIADCZENIE O SYTACJI MAJĄTKOWEJ

W oświadczeniu wnioskodawca powinien potwierdzić:

- ✓ uzyskiwanie lub nieuzyskiwanie dochodu z tytułu zatrudnienia lub prowadzenia innej działalności zarobkowej,
- ✓ posiadanie lub brak ustalonego prawa do emerytury lub renty oraz pobieranie lub niepobieranie emerytury lub renty,
- ✓ posiadanie lub nieposiadanie gospodarstwa rolnego, a w przypadku posiadania gospodarstwa rolnego również powierzchnię tego gospodarstwa,
- ✓ uzyskiwanie lub nieuzyskiwanie dochodów z działów specjalnych produkcji rolnej,
- ✓ uzyskiwanie lub nieuzyskiwanie innych dochodów,
- ✓ urodzenie co najmniej czworga dzieci,
- ✓ wychowanie co najmniej czworga dzieci,
- ✓ przebywanie lub nieprzebywanie w areszcie śledczym, zakładzie karnym

OŚWIADCZENIE O SYTUACJI MAJĄTKOWEJ

W oświadczeniu wnioskodawca powinien potwierdzić cd.:

- ✓ posiadanie lub nieposiadanie przerw w wychowywaniu dzieci, a w przypadku posiadania przerw również długość i przyczyny tych przerw,
- ✓ zamieszkiwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i posiadanie po ukończeniu 16. roku życia centrum interesów osobistych lub gospodarczych (ośrodek interesów życiowych), o którym mowa w art. 3 ust. 1a pkt 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz długość okresu w jakim osoba ubiegająca się o świadczenie spełniała ten warunek przed zgłoszeniem wniosku o świadczenie,
- ✓ datę zgonu matki dzieci lub ich porzucenia lub pozbawienia matki praw rodzicielskich,
- ✓ inne okoliczności niezbędne do oceny spełnienia przesłanek warunkujących przyznanie świadczenia.

ŚRODKI DOWODOWE

Przedstawione okoliczności mogą być potwierdzone :

- ✓ zaświadczeniami właściwego urzędu skarbowego, które potwierdzają źródła osiągniętych dochodów lub przychodów oraz ich wysokość,
- ✓ zaświadczeniami, które potwierdzają aktualne zatrudnienie lub prowadzenie innej działalności zarobkowej, oraz wysokość osiągniętych dochodów lub przychodów,
- ✓ zaświadczeniami, które potwierdzają wysokość innych świadczeń pobieranych przez wnioskodawcę,
- ✓ zaświadczeniami z urzędu gminy, które potwierdzają rodzaj oraz wielkość posiadanego gospodarstwa rolnego,
- ✓ oświadczeniami o wysokości dochodu z gospodarstwa rolnego,
- ✓ innymi dokumentami, które potwierdzają sytuację osobistą, rodzinną, majątkową i materialną wnioskodawcy.

UPOWAŻNIONE ORGANY

Świadczenie może przyznać:

art.5

**Prezes Zakładu Ubezpieczeń
Społecznych**

**Prezes Kasy Rolniczego
Ubezpieczenia Społecznego –**
jeżeli osoba wnioskująca
legitymuje się okresami
podlegania ubezpieczeniu
społecznemu rolników,
chyba że emeryturę lub rentę
wyplaca jej wyłącznie organ
rentowy ZUS.

WYSOKOŚĆ ŚWIADCZENIA

art.7

ustawodawca określił górną granicę wysokości rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego i wskazał, że nie może ona przekroczyć wysokości najniższej emerytury w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (art. 2 pkt 5. ustawy)

PREZES MOŻE PRYZNAĆ ŚWIADCZENIE W WYSOKOŚCI :

najniższej emerytury

- W przypadku osoby, która nie pobiera emerytury lub renty i nie posiada dochodu, który zapewnia jej niezbędne środki utrzymania.

dopełnienia do kwoty najniższej emerytury

- Jeśli osoba ubiegająca się o świadczenie pobiera emeryturę lub rentę, o której mowa w art.2 pkt. 3 w kwocie niższej niż wysokość najniższej emerytury Prezes ZUS może przyznać świadczenie w wysokości dopełnienia do kwoty najniższej emerytury. Wysokość tego świadczenia odpowiada różnicy pomiędzy wysokością najniższej emerytury, a wysokością **pobieranej** emerytury lub renty.

PODSTAWA WYPŁATY ŚWIADCZENIA

- Na podstawie decyzji Prezesa ZUS przyznającej świadczenie właściwy organ rentowy podejmie wypłatę świadczenia i zawiadomi o tym osobę uprawnioną.

WALORYZACJA RSU

Rodzicielskie świadczenie uzupełniające podlega corocznie waloryzacji na zasadach i w terminie wskazanym dla waloryzacji emerytur i rent przysługujących na podstawie przepisów emerytalnych.

- ➔ Kwota rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego po waloryzacji nie może być wyższa niż kwota najniższej emerytury.
- ➔ Jeżeli w wyniku waloryzacji emerytury lub renty oraz waloryzacji RSU, suma tych świadczeń przekracza kwotę najniższej emerytury, RSU podlega obniżeniu do takiej kwoty aby suma świadczeń nie przekroczyła kwoty najniższej emerytury.
- ➔ Przeliczenia RSU dokonuje organ rentowy na zasadach określonych w art. 7 ust. 9 ustawy.

WSTRZYMANIE WYPŁATY RODZICIELSKIEGO ŚWIADCZENIA UZUPEŁNIAJĄCEGO

Jeżeli ustaną okoliczności będące podstawą przyznania świadczenia, prawo do świadczenia ustaje. Organ rentowy stwierdza decyzją ustanie prawa do świadczenia i wstrzymuje jego wypłatę

➔ Pobyt w areszcie śledczym lub zakładzie karnym

➔ Ustanie przesłanki zamieszkania

➔ Posiadanie niezbędnych środków utrzymania

Finansowanie RSU

- ✓ Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego realizuje zadania z zakresu świadczenia jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej.
- ✓ Świadczenie i koszty jego obsługi są finansowane z budżetu państwa.

PODATEK

Rodzicielskie świadczenia uzupełniające (RSU) podlega opodatkowaniu podatkiem dochodowym na zasadach przyjętych dla emerytur i rent. Osobom pobierającym rodzicielskie świadczenie uzupełniające (RSU) Zakład Ubezpieczeń Społecznych będzie przysyłał roczne rozliczenie podatkowe lub informację o wysokości uzyskanego dochodu w terminie do końca lutego (do Urzędów Skarbowych dane będą przesyłane do końca stycznia). Kwota zwrotu nienależnie pobranego świadczenia (RSU), pomniejszy podstawę opodatkowania przy bieżącej wypłacie lub rozliczeniu rocznym

UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE

- ✓ Z przepisów ustawy wynika, że osoba uprawniona do rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego podlega obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego. Osoby pobierające rodzicielskie świadczenie uzupełniające podlegają ubezpieczeniu zdrowotnemu.
- ✓ Składka zdrowotna będzie pobierana na ogólnych zasadach ze świadczenia RSU.
- ✓ Obowiązek ubezpieczenia powstaje od dnia, od którego przysługuje jego wypłata, a wygasa z dniem zaprzestania wypłaty.
- ✓ Oddział ZUS właściwy do wypłaty świadczenia RSU, jako płatnik:
 - zgłasza do ubezpieczenia zdrowotnego osoby pobierające świadczenie RSU,
 - oblicza i pobiera składkę na ubezpieczenie zdrowotne od wypłacanego RSU.